

Hacettepe Üniversitesi Bağımlılıkla Mücadele Komisyonu

ve

**Hacettepe Üniversitesi Tütün Kontrolü, Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi
(HÜTKOM)**

**31 Mayıs “Tütünsüz Bir Dünya Günü” Nedeniyle Ortak Bilgi Notu
(31.5.2024)**

**ÇOCUKLARI, ERGENLERİ, GENÇLERİ
TÜTÜN ENDÜSTRİSİNİN HEDEFİNDEN KORUYALIM !**

Tütün endüstrisi “yaşam boyu” bağımlılık yaratmak için çocukları her zaman hedefinde tutmuştur. Tütün ürünlerinin çeşitliliği endüstrinin bu hedefine yönelik ısrarını ortaya koymaktadır. Klasik sigaraların yanı sıra nargile, elektronik sigara, ısıtılmış tütün ürünleri çocuk ve ergenlerin dikkatini çekmek, onları tütün ve nikotin bağımlısı yapmak için üretilen ürünler arasındadır. Yapılan bilimsel araştırmalar sorunun küresel boyutunu da ortaya koymaktadır. Dünya’da sigara içen ya da dumansız tütün ürünü kullanan 13-15 yaş çocukların sayısının 50 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Gençler arasında tütün kullanımı artma eğilimindedir. ¹ Elektronik tütün ürünlerinin gençler arasında kullanımı da bir sorun olarak belirmiştir. Gençler arasında elektronik sigara kullanımı pek çok bölgede erişkinler arasındaki kullanım sıklığından fazladır. Türkiye’nin de içinde bulunduğu Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi verilerine göre; 15 yaşındaki her beş çocuğun birisi son 30 gün içinde e-sigara kullandığını ifade etmiştir.² Dünya’da bazı ülkelerde elektronik ürün kullanım yüzdesi 30’lara kadar çıkmıştır.³

Gençlerin tütün ürünü kullanımına başlamasının sayısız nedeni vardır. Örneğin; tütün kullanmayan her dört gencin birisinin akran/arkadaş etkisiyle tütün kullanımına başlayabileceği belirtilmektedir.⁴ Tütün kullanımına genç yaşlarda başlanması, HER YAŞTA HASTALANDIRAN VE ÖLDÜREN bu ürünlerin bireylerin bu risklerle daha erken dönemde karşı karşıya kalmalarına,

¹ [Internet] <https://tobaccoatlas.org/challenges/youth/>

² [Internet] <https://www.who.int/campaigns/world-no-tobacco-day/2024>

³ E-cigarettes and https. <https://tobaccoatlas.org/challenges/e-cigarettes-https/>

⁴ Youth. <https://tobaccoatlas.org/challenges/youth/>

bağımlılıkla geçirecekleri sürelerin daha uzun olmasına ve daha erken yaşta ölümlerin artmasına neden olabilecektir.⁵

Yaşamın bazı dönemleri sağlıkla ilgili risklere daha fazla maruz kalınan dönemler arasındadır. Bireyin geleceğini şekillendirdiği, kendisi ve çevresi için en doğru kararları ve sorumlulukları alabileceği üniversite yaşamı bu özel dönemler arasındadır. Bu dönemde gençlerin karşılaşma potansiyeli olan risklerden korunmaları için bilimsel yaklaşımları temel alan yönlendirmelerle desteklenmeleri son derece önemlidir. Çok sayıda riskin yanı sıra, tütün bağımlılığından korunmaları için güçlü ve sürekliliği olan mekanizmalara gereksinim vardır. Bu mekanizmaların gençlere bazı bilgileri sürekli olarak hatırlatması gerekir. Örneğin; tütün ve tütün dumanı içinde 9500'den fazla sayıda zararlı kimyasal içermektedir. Sayısız zararları olan bu içeriğin 83'ünün kansere neden olduğu bilinmektedir.⁶ Tütün ürünleri bireyin yanı sıra çevreye de zarar vermektedir. Örneğin; tütün ekimi için her yıl 600 milyon ağaç yok olmaktadır.⁷

Tütün ürünü ile hiç tanışmamak en etkili yöntemdir. Bununla beraber, tütün kullanan herkes kendisine bir bırakma nedeni bulabilir.⁸ Bu nedenler özellikle gençlere sık sık hatırlatılmalı ve onların bırakmaları desteklenmelidir. Tütünsüz Üniversite modelleri üniversite gençliğinin tütün ile arasına mesafe koymasına oldukça yardımcıdır. Bu uygulama içinde tütün endüstrisi ile mücadele en sert biçimde yer almaktadır.⁹ Dolayısıyla, tümelci bir bakış açısı olan TÜTÜNSÜZ ÜNİVERSİTE uygulamaları ülkemizde ve Dünya'da yaygınlaştırılmalıdır. Hacettepe Üniversitesi bu konuda çalışmalarını sürdürmektedir.

Sonuç olarak; farklı taktikleri kullanan ve her zaman amacı yeni hedef kitleleri yaratarak pazar payını artırmak olan tütün endüstrisinin bugün hedefi çocuklar ve gençler olmuştur.¹⁰ Bu oyunları fark ederek çocukları ve gençleri endüstri taktiklerinden korumak hepimizin görevidir.

Çocukları ve gençleri tütün bağımlılığından koruyalım.

Saygılarımızla,

Hacettepe Üniversitesi Bağımlılıkla Mücadele Komisyonu

Hacettepe Üniversitesi Tütün Kontrolü, Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi

⁵ [Internet] <https://tobaccoatlas.org/challenges/youth/>

⁶ Li Y, Hecht SS. Carcinogenic components of tobacco and tobacco smoke: A 2022 update. Food Chem Toxicol. 2022 Jul;165:113179.

⁷ [Internet] <https://www.who.int/campaigns/world-no-tobacco-day/2022>

⁸ [Internet] <https://www.who.int/campaigns/world-no-tobacco-day/2021>

⁹ "Tütünsüz Üniversite için Adım Adım" Rehberi. <https://hutkom.hacettepe.edu.tr/dosya/rehber.pdf>

¹⁰ Hooking the next generation: how the tobacco industry captures young customers. Geneva: World Health Organization; 2024. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.